

Mapa **Wrocław Edyty Stein**

Map of **Edith Steins Breslau**

Map of **Edith Stein's Wrocław**

Dom Edyty Stein

- Dom rodzinny Edyty Stein mieści się na wrocławskim Ołbinie, przy dzisiejszej ul. Nowowiejskiej 38.

Kamienica została zbudowana około 1890 roku w stylu neoklasycystycznym. W posiadaniu rodziny Steinów była od roku 1910 do lutego 1939, kiedy to w wyniku ogłoszonej przez hitlerowców *aryzacji mienia żydowskiego* odebrano im dom i przekazano mistrzowi murarskiemu Oscarowi Jandelowi. Po wojnie władze miasta przekazały budynek przedsiębiorstwu rozpo-wszechniania filmów *Odra-Film*. Od początku swojego istnienia Towarzystwo starało się o przejęcie Domu. Udało się to dopiero 5 października 1995 roku (wcześniej, 12 grudnia 1990 roku, dom został wpisany do rejestru zabytków). Od tego czasu Towarzystwo im. Edyty Stein jest właścicielem rodzinnego domu Steinów, gdzie po przeprowadzeniu gruntownego remontu mieści się jego siedziba.

Das Elternhaus Edith Steins

- Nowowiejskastraße 38 in Breslau

Das Elternhaus Edith Steins steht im Breslauer Stadtviertel Elbing auf der heutigen Nowowiejskastraße 38, der ehemaligen Michaelisstraße. Das Gebäude wurde um 1890 im neoklassizistischen Stil gebaut. Auguste Stein, Ediths Mutter, erwarb das Haus 1910. Das Gebäude samt Garten blieb bis zum Februar 1939 im Besitz der Familie Stein. Im Zuge der *Arisierung jüdischen Eigentums* verlor die Familie ihren Wohnort. Das Haus ging in den Besitz Oskar Jandels, eines Maurermeisters über. Nach dem Krieg hat die Stadtverwaltung das Gebäude an das Filmvertriebsunternehmen *Odra-Film* übergeben. Die polnische Edith Stein Gesellschaft, mit Sitz in Breslau, wurde 1989 gegründet und von da an bemühte sie sich um die Übernahme des Hauses für eine Arbeit im Sinne ihrer Satzung. Jedoch ist die Gesellschaft erst seit dem 5. Oktober 1995 die Eigentümerin des Hauses, das bereits am 12. Dezember 1990 in das Denkmalregister aufgenommen worden war. Seitdem durchlief das Gebäude grundlegende Renovierungsarbeiten und wurde zum Sitz der Gesellschaft.

Edith Stein's family house

- 38 Nowowiejska St | Wrocław

The Stein family's house is situated in Olbin, one of Wrocław's districts. AT THE STREET presently called Nowowiejska (ger. Michaelisstrs.) The house was built in the year 1890 and is an example of Neoclassicism architecture. Augusta Stein, Edith's mother, bought the house in 1910. The villa with the surrounding garden was owned by the Steins until the February of 1939 when it was taken away according to the 'arianisation laws' and given to the master bricklayer Oscar Jandel. After the war the municipal authorities handed the building over to the film distributors "Odra-Film". The Edith Stein Society in Wrocław, since its inception (1989) had been trying to take over the house in accordance with the policy contained within its statute. This was accomplished on October 5th 1995 (since December 12th 1990 the house was put on the list of the Polish heritage sites). Since that time, after a thorough refurbishment the Stein family's house is the premises of the Edith Stein Society.

Towarzystwo im. Edyty Stein

- Towarzystwo im. Edyty Stein powstało w 1989 roku. Główne cele działalności TES to: dialog chrześcijańsko-żydowski, porozumienie polsko-niemieckie oraz wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Organizacja przez cały czas pielęgnuje również pamięć o swojej patronce Edycie Stein. Od 2003 roku w Domu Edyty Stein mieści się Dział Programowy, który wspierając cele Towarzystwa im. Edyty Stein zajmuje się organizacją rozmaitych spotkań i wydarzeń kulturalnych przyczyniających się do umacniania dialogu międzykulturowego.

Więcej informacji na temat aktualnej działalności TES można znaleźć na stronie internetowej edytastein.org.pl
Znajdź nas na Facebooku. Szukaj: DOM EDYTY STEIN

Edith Stein Gesellschaft

- Heute befindet sich im Edith Stein Haus auch die Programmabteilung, welche die Ziele der unterstützt. Sie organisiert verschiedenartige Begegnungen und Kulturereignisse, die dem interkulturellen Dialog dienen. Die inhaltlichen Eckpunkte der Arbeit sind: christlich-jüdischer Dialog, deutsch-polnische Verständigung sowie die Förderung der Zivilgesellschaft. Als besonderes Ziel strebt es die Gesellschaft an, das Gedenken an ihre Namensgeberin immer wieder aufleben zu lassen.

Mehr Informationen zu aktuellen Tätigkeiten finden Sie unter edytastein.org.pl
Facebook: DOM EDYTY STEIN

The Edith Stein Society

- Programme Department is situated in the Edith Stein House since 2003. In accordance with the goals of the Edith Stein Society the Department organises meetings and cultural events that contributes to strengthening multi-cultural dialogue. The Edith Stein Society's prime objectives are Jewish-Christian dialogue, understanding between Poland and Germany and supporting the development of civil society.

You will find more information about the Edith Stein Society (ESS) events in our website: edytastein.org.pl
Facebook: DOM EDYTY STEIN

● Miejsca Edyty Stein / Plätze Edith Steins / Edith Stein places

● Miejsca Pamięci o Edycie Stein / Plätze, die an Edith Stein erinnern / Edith Stein places of remembrance

Urodziła się we Wrocławiu 12 października 1891 roku w żydowskiej niemieckiej rodzinie. Była najmłodszym dzieckiem Zygryfda i Augusty Steinów. Rodzina utrzymywała się z prowadzenia dużej składnicy drewna. Po śmierci ojca (1893) firmę prowadziła dalej matka, która wraz z dziećmi w 1910 roku zamieszkała na wrocławskim Ołbinie, przy dzisiejszej ul. Nowowiejskiej 38 (obecnie siedziba Towarzystwa im. Edyty Stein).

Edyta od szóstego roku życia uczęszczała do żeńskiej szkoły im. Wiktorii, w której później zdała także maturę i pracowała jako nauczycielka. Będąc nastolatką odeszła od wiary judaistycznej i przestała praktykować obrzędy religijne, a od dwudziestego roku życia uważała się za ateistkę. Jej pasją stała się nauka. Studiowała pedagogikę, filozofię, historię i germanistykę na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Doktorat z filozofii obroniła na Uniwersytecie w Getyndze, gdzie studiowała u znanego fenomenologa Edmunda Husserla.

Po wojnie, latem 1921 roku, odwiedziła swoją przyjaciółkę Jadwigę Conrad-Matius w Bad Bergzabern, gdzie przeczytała autobiografię św. Teresy z Ávila. Lektura tej książki wywarła na Edytę tak duży wpływ, że zdecydowała się przyjąć chrzest w Kościele Katolickim. Chrzest odbył się 1 stycznia 1922 roku w kościele w Bad Bergzabern.

Jesienią 1933 roku Edyta Stein wstąpiła do Karmelu w Kolonii. W kwietniu 1934 roku złożyła śluby zakonne i przyjęła imię Teresy Benedykty od Krzyża. W 1938 roku, kiedy w Niemczech nasiliły się antysemickie działania, Edyta wyjechała do zakonu w Echt w Holandii. Jednak i tam wkrótce prześladowania Żydów przybrały na sile i 2 sierpnia 1942 Gestapo aresztowało Edytę Stein. Została wywieziona do Auschwitz, gdzie 9 sierpnia 1942 roku zginęła w komorze gazowej.

Jan Paweł II beatyfikował Edytę Stein 1 maja 1987 roku, a 11 października 1998 odbyła się Jej kanonizacja. Rok później papież ogłosił Ją Patronką Europy.

Miejsca Eyty Stein

- 1** **Ul. Dubois 29 | dawna Kohlenstrasse.** Pod tym adresem w mieszkaniu na pierwszym piętrze przyszła na świat Edyta Stein. Budynek, w którym się urodziła, został wyburzony w 1988 roku, a na jego miejscu postawiono „plombę”.
- 2** **Ul. Kurkowa 12 | dawna Schiesswerderstrasse.** Augusta Stein zamieszkała tu wraz z dziećmi po śmierci męża w 1895 roku. Dom ten również nie przetrwał do dziś. Tam także mieścił się pierwszy skład drewna rodziny Steinów.
- 3** **Ul. Jedności Narodowej 151 | dawna Matthiasstrasse 151.** Miejsce, gdzie przeniesiono skład drewna Steinów z ulicy Kurkowej.
- 4** **Dom Edyty Stein, ul. Nowowiejska 38 | dawna Michaelisstrasse.** Kamienica należała do rodziny Steinów od 1910 roku. Edyta Stein mieszkała tu z matką i rodzeństwem. W 1939 roku władze nazistowskie odebrały rodzinie Steinów ten dom. Obecnie mieści się tu siedziba Towarzystwa im. Edyty Stein, które przeprowadziło gruntowny remont kamienicy. Na Domu została umieszczona tablica w trzech językach (polskim, niemieckim i hebrajskim) głosząca, że tu, w latach 1910-1933, mieszkała Edyta Stein. Od 2008 roku przed wejściem do Domu znajduje się wmurowany w bruk miedziany kamień pamięci (niem. Stolperstein) niemieckiego artysty Guntera Demniga. W 2010 roku na budynku zamieszczono również szklaną tablicę informującą o Edycie Stein.

- 5** **Gimnazjum im. Wiktorii | pl. Nankiera 1.** Pierwsza siedziba Wyższej Szkoły dla Dziewcząt im. Cesarzowej Wiktorii *Victoriaschule*. Do tej szkoły uczęszczała Edyta i jej cztery siostry Elza, Erna, Róża i Frieda.
- 6** **Gimnazjum im. Wiktorii | ul. ks. J. Poniatowskiego 9.** W 1909 roku szkoła uzyskała miano Gimnazjum im. Wiktorii i została przeniesiona do nowego budynku. Tu, 3 marca 1911 roku, Edyta Stein zdała egzamin maturalny. W mury tej szkoły wróciła w 1916 roku jako nauczycielka pomocnicza łaciny, języka niemieckiego, historii i geografii.
- 7** **Uniwersytet Wrocławski.** Edyta Stein rozpoczęła tu studia w 1911 roku i przez dwa lata uczęszczała na wykłady z germanistyki, historii, filozofii i psychologii.
- 8** **Most Uniwersytecki.** Edyta Stein często chodziła Mostem Uniwersyteckim, z Różą na zakupy lub z Erną do szkoły, czy na uczelnię. Píše o tym w swojej autobiografii.
- 9** **Konwikt św. Józefa | ul. Kuźnica 35.** W czasie studiów Edyta Stein wraz z Grupą Pedagogiczną uczestniczyła w seminarium psychologicznym i filozoficznym profesora Sterna. Obecnie sala numer 2 na parterze, jedna z tych, w których odbywały się zajęcia, nosi imię Edyty Stein. Na ścianie budynku znajduje się marmurowa tablica upamiętniająca Edytę Stein wraz z kopią jej podpisu. Tablicę odsłonięto z okazji piętnastolecia Towarzystwa im. Edyty Stein.
- 10** **Park Szczytnicki i Ogród Japoński.** Spotkania Grupy Pedagogicznej, na których Edyta Stein i inni studenci poszerzali swoją wiedzę na temat zagadnień z zakresu pedagogiki, kończył się często w Parku Szczytnickim.
- 11** **Ostrów Tumski.** Edyta Stein spędzała tu czas wolny od zajęć na Uniwersytecie.
- 12** **Plac Wolności.** Tutaj w 1911 roku ustawiono przepastny namiot, w którym zorganizowano komers z okazji jubileuszu stulecia Uniwersytetu Wrocławskiego. Edyta Stein również uczestniczyła w tym uroczystym bankiecie.
- 13** **Kościół pw. św. Michała Archanioła, ul. Prusa 78.** Edyta Stein uczęszczała do tego kościoła podczas pobytu we Wrocławiu, od chwili chrztu w 1922, aż do roku 1933, kiedy została karmelitanką i wstąpiła do zakonu karmelitańskiego. Na kościele znajduje się tablica informacyjna. W kościele mieści się kaplica poświęcona św. Teresie Benedykcie od Krzyża. Marmurowy ołtarz dłuta prof. Alfredy Poznańskiej w kształcie Biblii ma wyrytą inskrypcję *Ave Crux Spes Unica - Witaj Krzyżu Jedyna Nadziejo* oraz datę śmierci Edyty Stein. Ołtarz ufundowany został przez Archidiecezję Kolońską. W ołtarzu znajdują się urna z ziemią i garstką prochów pomordowanych w Auschwitz – Birkenau. Po prawej stronie zawieszono duży olejny portret autorstwa Jolanty Korneckiej, a po lewej dwa medaliony z postaciami Edyty Stein i Jana Pawła II poświęcone aktowi kanonizacji św. Teresy Benedykty od Krzyża.. W ołtarzu głównym kościoła umieszczono dwie rzeźby; po prawej św. Teresę Benedyktę od Krzyża, a po lewej św. Jana Bosko – salezjanina. Księża Salezjanie są gospodarzami tej świątyni.
- 14** **Ulica bł. Edyty Stein.** Tą małą uliczką Edyta Stein chodziła do Kościoła św. Michała Archanioła ze swojego domu przy ul. Nowowiejskiej 38. Dzięki staraniom Towarzystwa im. Edyty Stein nadano tej ulicy nazwę bł. Edyty Stein.
- 15** **Synagoga Pod Białym Bocianem | ul. Włodkowica 7.** Rodzina Steinów pod wpływem wielkiej pobożności Augusty Stein uczestniczyła w nabożeństwach. Jednak nie wiadomo dokładnie, do której z ówczesnych synagog uczęszczali – powszechnie uważa się, iż była to właśnie Synagoga Pod Białym Bocianem. Edyta Stein ostatni raz poszła tam z Matką w przeddzień wyjazdu do Kolonii.

- 16** **Miejsce po spalonej synagodze (tablica pamiątkowa) | ul. Łąkowa.** Po przejęciu Synagogi pod Białym Bocianem przez ortodoksyjną część gminy religijna rodzina Steinów chodziła do Nowej Synagogi.

- 17** **Dworzec Główny.** Edyta Stein tu zaczynała i kończyła swoje podróże. Stąd w 1933 roku wyjechała z rodzinnego miasta, by wstąpić do Karmelu. Krążąc domosty, że ostatni raz była we Wrocławiu w 1942 roku, podczas transportu z obozu w Westerbork do Auschwitz.

- 18** **Miejsce Seminarium Rabinackiego z Domem Modlitwy | ul. Włodkowica 14.** W seminarium Rabinackim na Włodkowica (dawniej Wallstrasse) mieściła się sala modlitw, gdzie według opowieści rodzinnych, modliła się także Augusta Stein.

- 19** **Stary Cmentarz Żydowski | ul. Ślężna 37/39.** Na Starym Cmentarzu Żydowskim pochowani są rodzice Edyty Stein. Zygfryd Stein zmarł, gdy Edyta miała niecałe dwa lata. Zygfrydowi Steinowi rodzina ufundowała marmurowy pomnik zwieńczony wazą. Augustę Stein, która zmarła w 1936 roku, upamiętniono prostą płytą ze sjenitu. Grób usytuowany jest przy głównej alei.

Miejsca Pamięci o Edycie Stein

- 20** **Europejski Krzyż Pokoju | skrzyżowanie ul. Prusa i ul. Wyszyńskiego.** Został stworzony przez austriackiego artystę Helmuta Strobla i jest poświęcony Edycie Stein. Z jego pierwowzorem artysta pielgrzymował do siedmiu miast związanych z Edytą Stein. Po pielgrzymce krzyż stanął w Patch koło Insbruka. Taki sam krzyż został wykonany dla Wrocławia i od 2008 roku stoi przy kościele św. Michała Archanioła. Znajdują się przy nim inskrypcje w trzech językach informujące o idei Krzyża.

- 21** **Mozaika | Gimnazjum Salezjańskie | ul. Prusa 78.** Gimnazjum działa od 1999 roku. Od 2010 roku na budynku szkoły znajduje się mozaika przedstawiająca Edytę Stein jako zakonnicę opiekującą się dziećmi w czasie deportacji do Auschwitz. Fundatorem mozaiki jest Gimnazjum, a jej wykonawcą Bartosz Kasprzyk. Szkoła posiada także sztandar z wizerunkiem Edyty Stein.

- 22** **Kaplica Metropolitalnego Seminarium Duchownego we Wrocławiu | pl. Katedralny 14.** Tu przechowywany jest kielich mszalny autorstwa Czesława Mazura, na którym umieszczono wizerunek pochylonej nad krzyżem św. Teresy Benedykty od Krzyża. Na zakończenie 46. Kongresu Eucharystycznego Jan Paweł II sprawował mszę św. posługując się właśnie tym kielichem.

- 23** **Figura Edyty Stein na południowej wieży Katedry.** Na wieży Katedry znajduje się wykonana z piaskowca bolesławieckiego dwumetrowa figura, przedstawiająca Edytę Stein, jako zakonnicę z krzyżem w ręku. Została umocowana na południowej wieży w czasie Wielkiego Tygodnia 2010 roku. Projekt i wykonanie Krzysztof Lewczak.

- 24** **Ratusz.** W Muzeum Miejskim w Ratuszu w jednej z sal na parterze (Sala Mieszkańska) znajdują się popiersia sławnych Wrocławian, wśród nich również popiersie Edyty Stein, autorstwa Tomasza Rodzińskiego, ufundowane przez Barbarę i Bogdana Zdrojewskich.

- 25** **Kościół pw. Opieki Świętego Józefa | ul. Ołbińska 1.** W kościele znajduje się obraz Edyty Stein namalowany przez Lidię Witwicką, a przed kościołem ustawiono Krzyż na cokole z czarnego marmuru, którego prawa strona z napisem *Świadek Prawdy i Znak Pojednania* poświęcona jest św. Teresie Benedykcie od Krzyża.

Edith Stein wurde am 12. Oktober 1891 in Breslau in eine jüdisch-deutsche Familie hineingeboren. Sie war das jüngste Kind von Siegfried und Auguste Stein. Die Familie lebte vom Holzhandel. Nach dem Tod des Vaters im Jahre 1893 führte Auguste Stein die Geschäfte selbstständig weiter. 1910 erwarb sie ein Haus im Breslauer Stadtteil Elbing, in der ehemaligen Michaelisstraße 38 (der heutigen Nowowiejskastraße 38, dem Sitz der Edith Stein Gesellschaft).

Ab dem 6. Lebensjahr begann Edith Stein ihre Schulausbildung in der Viktoria-Schule für Mädchen, in der sie später das Abitur bestand. Als Jugendliche verlor sie den Bezug zum jüdischen Glauben und als junge Erwachsene bezeichnete sie sich als Atheistin. Ihre Leidenschaft war das Lernen und Erwerben von Wissen. Von 1911 bis 1913 besuchte sie an der Breslauer Universität Vorlesungen in Geschichte, Germanistik, Pädagogik, Psychologie und Philosophie. 1916 promovierte sie in Göttingen bei dem bekannten Philosophen Edmund Husserl.

Edith Stein besuchte im Sommer 1921 das befreundete Philosophen-Ehepaar Conrad-Martius in Bad Bergzabern. An diesem Ort las sie die Autobiografie der hl. Teresia von Ávila und fasste den lebensbestimmenden Entschluss, zum katholischen Glauben zu konvertieren. Ein halbes Jahr später wurde sie in der Kirche in Bad Bergzabern getauft.

Im Herbst 1933 trat sie dem Karmelorden in Köln bei. Bei der Einkleidung im April 1934 nahm sie den selbstgewählten Namen Teresia Benedicta a Cruce an. Als die antisemitischen Repressalien gegen die Juden immer stärker wurden, siedelte Edith 1938 in den Karmel nach Echt/Niederlande um. Doch auch dort holte sie die Verfolgungswelle ein, sodass sie am 2. August 1942 von der Gestapo festgenommen wurden. In einem Massentransport wurde sie nach Auschwitz deportiert. Am 9. August 1942 wurde Edith in einer Gaskammer in Auschwitz-Birkenau ermordet.

Johannes Paul II sprach Edith Stein am 1. Mai 1987 in Köln selig und am 11. Oktober 1998 in Rom heilig. Ein Jahr später wurde Edith Stein - Schwester Teresia Benedicta vom Kreuz - zur Patronin Europas erklärt.

Plätze Edith Steins

- 1 Plätze Edith Steins | ul. Dubois 29 | früher Kohlenstraße.** Hier kam Edith Stein zur Welt. Das Haus, in dem sie geboren wurde, wurde 1988 abgerissen und durch ein Neues ersetzt.
- 2 Ul. Kurkowa 12 | früher Schießwerderstraße.** Nach dem Tod des Vaters 1893, wohnte die Familie hier. Auch dieses Haus steht heute nicht mehr. Dort befand sich ebenfalls das erste Holzlager der Familie.
- 3 Ul. Jedności Narodowej 151 | früher Matthiasstraße.** Hierhin wurde das Holzlager aus der Schießwerderstraße verlegt.
- 4 Edith Stein House | ul. Nowowiejska 38 | früher Michaelisstrasse.** Das Haus gehörte der Familie ab 1910. 1939 wurde es ihnen von der Naziverwaltung weggenommen. Heutzutage es der Sitz der Edith-Stein-Gesellschaft, die das Haus von Grund auf renovierte. An ihm befindet sich eine Tafel mit der Information, dass Edith in den Jahren von 1910-1933 hier lebte. Vor dem Eingang liegt seit

2008 ein *Stolperstein* des Künstlers Gunter Demnig. Seit 2010 informiert eine Glastafel am Haus über Edith Stein.

- 5 Pl. Nankiera 1 | Viktoriaschule.** Der erste Standort der Viktoriaschule, einer höheren Mädchenschule, die nach Kaiserin Victoria, benannt wurde. Diese Schule besuchten Edith und ihre vier Schwestern Else, Erna, Rosa und Friede.
- 6 Ul. ks. J. Poniatowskiego 9 | Viktoriaschule.** 1909 erhielt die Schule den Status eines Gymnasiums und wurde in ein neues Gebäude verlegt. Hier bestand Edith am 3. März 1911 ihre Abiturprüfung und hierhin kehrte sie 1916 als Hilfslehrerin für Latein, Deutsch, Geschichte und Geographie, wieder zurück.
- 7 Breslauer Universität.** Edith begann ihr Studium 1911 und zwei Jahre lang besuchte sie Vorlesungen der Germanistik, Geschichte, Philosophie und Psychologie.
- 8 Universitätsbrücke.** Edith ging öfter über die Universitätsbrücke, z.B. zum Einkaufen mit Rosa oder mit Erna in die Schule bzw. Universität.
- 9 Ul. Kuźnicza 35 | St. Josefs-Konvikt.** In ihrer Studienzeit nahm Edith Stein, zusammen mit der Pädagogischen Gruppe, am psychologischen und philosophischen Seminar Professor Sterns teil. Heutzutage trägt der sich im Erdgeschoss befindliche Saal Nummer 2, einer von denen, in denen die Seminare stattfanden, den Namen Edith Stein. An der Hauswand befindet sich eine Marmortafel, die an Edith Stein erinnern soll, sowie eine Kopie ihrer Unterschrift. Sie wurde anlässlich des fünfzehnjährigen Jubiläums der Edith Stein Gesellschaft enthüllt.
- 10 Scheitninger Park und Japanischer Garten.** Die Treffen der *Pädagogischen Gruppe*, bei denen Edith und andere Studenten ihr Wissen zu Themen der Pädagogik erweiterten, endeten oft im Scheitninger Park.
- 11 Dominsel.** Hier verbrachte sie die freie Zeit zwischen den Vorlesungen der Universität.
- 12 Friedensplatz.** 1911 wurde auf dem Friedensplatz für die Feier zum hundertjährigen Bestehen der Universität Breslau, ein riesiges Zelt aufgebaut. Auch Edith nahm an den Feierlichkeiten teil.
- 13 Ul. Prusa 78 | Michaeliskirche.** Edith ging ab dem Zeitpunkt ihrer Taufe im Jahr 1922 bis 1933 während ihrer Besuche Breslaus in diese Kirche. Darüber informiert eine Tafel in der Kirche. In ihr befindet sich eine Kapelle der hl. Teresia Benedicta vom Kreuz. Der Marmoraltar, der nach der Form einer Bibel gestaltet ist, trägt die Inschrift *Ave Crux Spes Unica – Sei gegrüßt, Kreuz, unsere einzige Hoffnung*, sowie das Todesdatum Ediths. In ihm befindet sich eine Urne mit Erde und etwas Asche der Ermordeten aus dem KZ Auschwitz-Birkenau. Auf der rechten Seite ist ein großes Ölportrait Ediths und auf der linken Seite zwei Medaillons mit den Gesichtern von ihr sowie Johannes Paul II., die sich mit der Heiligsprechung von Teresia Benedicta vom Kreuz befassen. Neben dem Altar der Hauptkirche stehen zwei Skulpturen. Eine ist die hl. Teresia Benedicta vom Kreuz und die andere der hl. Johannes Bosco, ein Salesianer.
- 14 Ulica bł. Edyty Stein | Straße der Seligen Edith Stein.** Auf dieser kleinen Straße ging sie von ihrem Haus in der Michaelisstraße (ul. Nowowiejskiej) in die Michaeliskirche. Dank der Anstrengungen der Edith-Stein-Gesellschaft wurde diese Straße nach der Seligen Edith Stein benannt.
- 15 Ul. Włodkowska 7 | Synagoge Zum Weißen Storch.** Aufgrund der stark ausgeprägten Glaubens Auguste Steins nahm die Familie am Gottesdienst teil. Trotzdem weiß man nicht genau, welche der damaligen Synagogen sie besuchten – allgemein wird angenommen, dass es die Synagoge Zum Weißen Storch war. Am Tag vor ihrer Abreise nach Köln war Edith zusammen mit ihrer Mutter zum letzten Mal hier.

- 16 Ul. Łąkowa | Ort der verbrannten Synagoge | Gedenktafel.** Nach der Übernahme der Synagoge *Zum Weißen Storch* durch den orthodoxen Teil der Religionsgemeinschaft besuchte die Familie die *Neue Synagoge*.
- 17 Hauptbahnhof.** Hier begann und beendete sie ihre Reisen. Von hier fuhr sie 1933 aus ihrer Heimatstadt ab, um in den Kölner Karmel einzutreten. Es kursieren Gerüchte, dass sie zum letzten Mal 1942 in Breslau war, als sie aus dem Lager in Westerbork nach Auschwitz fuhr.
- 18 Ul. Włodkowska 14 | Ort des Rabbinerseminars.** Im Rabbinerseminar in Włodkowska (früher Wallstraße) befindet sich ein Gebetsraum in dem, laut Erzählungen der Familie, auch Auguste Stein betete.
- 19 Ul. Słężna 37/39 | Alter Jüdischer Friedhof.** Auf dem Alten Jüdischen Friedhof sind die Eltern Ediths bestattet. Siegfried starb, als sie noch keine zwei Jahre alt war. Die Familie stiftete ein Marmorgrabmal, das von einer Vase gekrönt wird. An Auguste, die 1936 starb, erinnert ein einfaches Syenitgrabmal, das an der Hauptallee steht.

Plätze, die an Edith Stein erinnern

- 20 Europäisches Friedenskreuz, an der Kreuzung ul. Prusa i ul. Wysznińskiego.** Dies ist ein Werk des österreichischen Künstlers Helmut Strobl. Mit dem Kreuz pilgerte er zu sieben Städten, die mit ihr in Verbindung gebracht werden. Nach seiner Pilgerreise stellte er das Kreuz in Patch, nahe Innsbruck auf. Das gleiche Kreuz stellte er auch für Wrocław her und seit 2008 steht es vor der Michaeliskirche. Neben ihm befinden sich Inschriften in drei verschiedenen Sprachen, die über die Idee des Kreuzes Auskunft geben.
- 21 Ul. Prusa 78 | Mosaik | Salesianerschule.** Seit 1999 ist die Schule tätig und seit 2010 befindet sich ein Mosaik am Schulgebäude. Es stellt Edith als Nonne dar, die zur Zeit der Deportationen nach Auschwitz Kinder betreut. Stifter des Mosaiks sind die Schule und der Künstler Bartosz Kasprzyk. Die Schule besitzt außerdem ein Banner mit ihrem Bildnis.
- 22 Kapelle des metropolitanischen Priesterseminars | Kathedralplatz 14.** In der Kapelle befindet sich ein Messkelch (hergestellt von Czesław Mazur), der über die Figur des Kreuzes der hl. Teresia Benedicta vom Kreuz geneigt ist. Am Ende des 46. Eucharistiekongresses führte Johannes Paul II. die Messe mit diesem Kelch durch.
- 23 Edith Stein-Figur am südlichen Turm der Kathedrale.** Am Turm der Kathedrale befindet sich eine zwei Meter große Figur aus Sandstein, die sie als Nonne mit einem Kreuz in ihrer Hand darstellt. Sie wurde am Südturm angebracht. Es war ein Projekt von Krzysztof Lewczak.
- 24 Rathaus.** Im Stadtmuseum, das sich im Rathaus befindet, sind in einem der Säle im Erdgeschoss (Bürgersaal) die Büsten berühmter Breslauer ausgestellt, unter ihnen auch die Büste Edith Steins, geschaffen von Tomasz Rodziński und gestiftet von Barbara und Bogdan Zdrojewski.
- 25 Kirche unter der Obhut des Heiligen Joseph | Olbinskastraße 1.** In der Kirche befindet sich ein Gemälde Ediths, gemalt von Lidia Witwicka. Vor der Kirche steht ein Kreuz auf einem schwarzen Marmorsockel. Dessen rechte Seite ist der hl. Teresia Benedicta vom Kreuz gewidmet, mit der Aufschrift: *Zeuge der Wahrheit und Zeichen der Versöhnung*.

Edith Stein

En

She was born in Wrocław (ger. Breslau) on October 12th, 1891 to a Jewish German family as the youngest, namely the seventh child of Zigfrid and Augusta Stein. After Zigfrid Stein's death (1893) the family's enterprise was led by Augusta, who in 1910 moved her family to the new house at 38 Michaelisstrasse (, presently Nowowiejska - Edith Stein Society's residence).

Since she was six Edith was taught in the Victoria humanities school for girls, where she also began her teaching career. As a teenager she gave up her family's faith and stopped participating in religious rites in the synagogue. From when she was twenty she considered herself to be an atheist. Her passion was science. She studied pedagogic, philosophy, history and German language and literary studies at the Faculty of Humanities at Wrocław University. She received the title of Doctor of Philosophy at the University of Göttingen, where she was studying under the supervision of the well known phenomenologist Edmund Husserl.

After the war, in the summer of 1921, Edith visited her friend, Hedwig Conrad-Martius, in Bad Bergzabern, where she read the autobiography of Saint Teresa of Ávila. The reading of this book made such an impression on Edith that she decided to become a Christian. Edith's baptism took place on the 1st of January 1922 in Bad Bergzabern.

In autumn 1933 Edith Stein joined the Carmelites in Cologne. In April 1934 she took monastic vows and the name of Teresa Benedicta of the Cross. When anti-Semitic repressions grew in Germany after 1938 Edith left for the congregation in Echt, the Netherlands. Repressions reached her there also and on the 2nd of August 1942 she was arrested by the Gestapo. She was taken to Auschwitz, where she died in a gas chamber on the 9th of August.

Pope John Paul II beatified Edith Stein on the 1st of May 1987. On the 11th of October 1998 she was canonised. The following year the pope announced her to be patroness of Europe.

Edith Stein places

- 1 29 Dubois street | the old Kohlenstrasse.** At this address in a flat on the first floor, Edith Stein came to the world. The building in which she was born was demolished in 1988, and in its place a "plumb" was erected.
- 2 12 Kurkowa street | the old Schiesswerderstrasse.** Augusta Stein moved there with her children after her husband died in 1895. The house also had not survived till today. The first timber yard belonging to the family was also located there.
- 3 151 Jedności Narodowej street | the old Matthiasstrasse 151.** The place where the timber was moved up from the street Kurkowa.
- 4 Edith Stein House, 38 Nowowiejska street | the old Michaelisstrasse.** The house belonged to the Stein family since 1910. Edith Stein lived there with her mother and siblings. In 1939 the Nazi authorities deprived the Stein family of it. Today it is the headquarters of the Edith Stein Society, that carried out the building renovations. On the building there is a plaque in three languages (Polish, German and Hebrew), proclaiming that Edith Stein lived here between 1910-1933. Since 2008 a copper square plaque (German: Stolperstein).

- 5 Victoria Gymnasium | 1 Nankiera square.** It was the first seat of higher schools for girls – named after the Empress Victoria. The school was attended by Edith Stein and her four sisters; Elza, Erna, Rose and Frieda.
- 6 Victoria Gymnasium | 9 ks. J. Poniatowskiego street 9.** The school received the status of high school in 1909 and was moved to a new building. Edith Stein passed her A-levels in this place on the 3rd of March 1911 and in 1916 she returned to the building as a substitute teacher for Latin, the German language, history and geography.
- 7 University of Breslau.** Edith Stein began her studies in 1911 and for two years she attended lectures in history, philosophy, psychology and the German language.
- 8 University Bridge.** Edith Stein would walk along the University Bridge while going with her sister Rose shopping or with Erna to school or university. She describes it in his memoirs.
- 9 35 Konwikt św. Józefa Kuźnicza street.** During her studies Edith Stein, as a member of a pedagogical group participated in seminars for psychology and philosophy lead by Prof. Stern. Currently the room number 2 on the ground floor, one of rooms where the lectures took place, bears the name of Edith Stein. On the wall of the building there is a marble plaque commemorating Edith Stein, indicating that in the years 1911-1913 she studied at the university and with a copy of her signature. The plaque was unveiled on the occasion of the fifteen anniversary of the Edith Stein Society.
- 10 Szczytnicki Park and Janapese Garden.** Meetings of the pedagogical group, in which Edith Stein and other students expanded their knowledge about issues of pedagogy, often ended in the Szczytnicki Park.
- 11 Ostrów Tumski.** Here Edith Stein spent her leisure time from classes at the University.
- 12 Wolności Square.** In 1911 a capacious tent was placed at the Freedom Square to hold a reunion on the occasion of the century of the University of Wrocław. Edith Stein also participated in this ceremonial banquet.
- 13 Church of St. Michael Archangel | 78 Prusa street.** Edith Stein visited the church during her visits to Wrocław from the moment of her baptism in 1922 until 1933, when she became a Carmelite nun and left Wrocław for good. On the church there is a plaque informing of it. Today in the church we find a chapel for Teresa Benedicta of the Cross; the marble altar was carved and has a form of the bible with the inscription Ave Crux Spes Unica – Hail to the Cross, our only hope – and the date of Edith Stein's death. The altar was founded by the Archdiocese of Cologne. The urn placed in the altar contains earth and a handful of ashes of victims of the Auschwitz-Birkenau extermination camp, as well as relics, given as a present by Cardinal Gulbinowicz. On the right side there is a big oil portrait of Edith Stein by Jolanta Kornecka. On the left side there are two pictures of Edith Stein and John Paul II, devoted to the act of canonisation of St. Teresa Benedicta of the Cross. On the main altar there are two sculptures of St. Teresa Benedicta and St. Jan Bosko. The temple is run by the order of Salesians of Don Bosco.
- 14 Blessed Edith Stein street.** Along this tiny street Edith Stein would walk to the church of St. Michael Archangel from her house on the Michaelisstrasse. Thanks to the attempts of the Edith Stein Society the street was named Blessed Edith Stein.
- 15 White Stork Synagogue, 7 Włodkowska street 7.** Under the influence of great devotion of Augusta Stein the Stein family participated in services here. However it is not known exactly which of the synagogues they attended, it is commonly believed that it was at the White Stork Synagogue.

- 16 Memory stone of the burned synagogue | Łąkowa street.** After the White Stork Synagogue began to be mainly used by the orthodox religious community, Stein family went to the new Synagogue.
- 17 Main Train Station.** Here Edith Stein began and finished her journey. From this station she left in 1933 to join the Carmelites. It is believed that she passed through the station for the last time in 1942, going from the Westerbork concentration camp to Auschwitz.
- 18 The place of the Old Rabbinical Seminary with the Preyer House at 14 Włodkowska street.** In the rabbinical seminary on Włodkowska street (former Wallstrasse) was situated a prayer room, where according to family stories Augusta Stein used to pray.
- 19 Old Jewish Graveyard | 37/39 Ślężna street.** Both parents of Edith Stein are buried in the Old Jewish Cemetery. Siegfried Stein died when Edith was less than two years old. The family funded him a marble monument decorated by a vase. Augusta Stein, who died in 1936, was commemorated with a simple gravestone made of syenite, situated on the main avenue.

Edith Stein places of remembrance

- 20 European Peace Cross, on the crossing between Prusa and Wyszyńskiego.** It was created by Helmut Strobl, an Austrian artist and is devoted to Edith Stein. The artist went on a pilgrimage through seven towns connected with Edith Stein with an original copy of the cross. After the pilgrimage the cross was located in Patch by Innsbrück. The same cross was made for Wrocław is standing by the church of St. Michael the Archangel since 2008. The cross is surrounded by inscriptions in three languages about the idea of the cross.
- 21 Mosaic, Gimnazjum Salezjańskie | 78 Prusa street.** The secondary school has operated since 1999. From 2010 on the school wall one can find a mosaic depicting Edith Stein with children on their way to the gas chamber in Auschwitz.. The mosaic was funded by the school and its author is Bartosz Kasprzyk. The school is in possession of the banner with Edith Stein on it.
- 22 Chapel of the Metropolitan Prist Seminar | 14 Katedralny square.** In the chapel a chalice created by Czesław Mazur is kept, a chalice which depicts Edith Stein bent over a figure of the cross. At the end of the 46th Eucharistic Congress Pope John Paul II celebrated mass using this chalice.
- 23 Sculpture of Edith Stein on the southern Tower of the Cathedral.** At the Cathedral tower a statue of Edith Stein, made of Bolesławiec sandstone and six-foot high is situated, depicting Edith Stein as a nun with a cross in her hand. It was anchored in the southern part of the south tower during the Holy Week of 2010. Designed and made by Christopher Lewczak.
- 24 City hall.** The City Museum in the city hall in one of the rooms on the ground floor (Burger Hall) in which one can find busts of famous inhabitants of Wrocław, including the bust of Edith Stein, created by Thomas Rodzinski, founded by Barbara and Bogdan Zdrojewski.
- 25 Church of the care of St. Joseph | 1 Ołbińska street.** The church has the image of Edith Stein painted by Lydia Witwicką, and in front of the tabernacle one can find a cross on a pedestal made from black marble, which right side is dedicated to St. Teresa Benedicta of the Cross with the following words: Witness of truth and sign of Reconciliation.

Towarzystwo im. Edyty Stein

DOM EDYTY STEIN | ul. Nowowiejska 38 | 50-315 Wrocław
tel/fax: +48(0)71-37 20 977
Nr konta:
Alior Bank SA o/Wrocław 08 2490 0005 0000 4530 8968 9533

Edith-Stein-Gesellschaft

EDITH STEIN HOUSE | ul. Nowowiejska 38 | PL-50-315 Wrocław
Tel./Fax: +48 (0)71-37 20 977
Bankverbindung:
Alior Bank SA / Abteilung Wrocław /
08 2490 0005 0000 4530 8968 9533

The Edith Stein Society EDITH STEIN HAUS

EDITH STEIN HAUS | ul. Nowowiejska 38 | 50-315 Wrocław
tel/fax: +48 (0) 71-37 20 977
Account Number:
Alior Bank SA o/Wrocław 08 2490 0005 0000 4530 8968 9533

Wydawca:

Partner wspierający:

